

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1275>

Geliş Tarihi: 06.05.2018

Kabul Tarihi: 14.06.2018

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURIYELİ ÖĞRENCİLERLE BİRLİKTE EĞİTİM ALAN TÜRK ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esra BENLİ ÖZDEMİR*

Öz

Bu araştırmada, geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin görüşlerinin ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında 6. Sınıf düzeyinde ve sınıfında en az iki dönem Suriyeli mülteci öğrencilerle bir arada eğitim gören, mültecilerle komşuluk yapan 69 öğrenci ($n_{kız}=34$, $n_{erkek}=35$) oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, yarı-yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin, “*Suriyeli öğrenci*” denildiğinde zihinlerinde en çok “*Savaş, Kavga ve Arapça*” kavramları canlandığı tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük bir kısmı Suriyeli öğrencilerle eğitim almaktan mutsuz olduklarını ve dil konusunda anlayamadıkları için onlarla sıklıkla kavga ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler, Suriyeli öğrencilerin Türkçe bilmemelerini ve maddi imkânsızlıklarını yaşadıkları temel sorunlar olarak görmektedirler. Katılımcıların çok az bir kısmı, Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunları çözmek için çaba harcadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler, Suriyeli öğrenciler için empati kurduklarında, kendilerini kötü, hüzünlü ve yalnızlık içerisinde, aynı zamanda korku ve özlem dolu hissettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca Türk öğrencilerin Suriyeli öğrencilerden kültürel değerler öğrendikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: *Suriyeli öğrenci, Türk öğrenci, geçici koruma, görüş.*

* Dr. Öğretmen, MEB Satıkadın Ortaokulu.

Evaluation of the Opinions of Turkish Students who are Co-Educated with Temporary Protected Syrian Students

Abstract

In this study, it is aimed to determine the opinions of Turkish students who have been educated with temporary protected Syrian students and to propose solutions for the problems. The study's study group consisted of 69 students ($n_{girl} = 34$, $n_{boy} = 35$) who were at the 6th grade level in the academic year 2017-2018, who had at least two semesters of study in the class with Syrian refugee students and were neighbors to the refugees. The data of the study were collected using semi-structured interview forms. Content analysis method was used in the analysis of the data. According to the findings obtained from the research; When Turkish students who are educated together with Syrian students are called "*Syrian students*", the most concepts of "*War, Fight and Arabic*" are revived in their minds. Most of the students who participated in the survey stated that they were unhappy with the education of the Syrian students and that they often fought them because they could not agree on the language. Students see Syrian students as the main problems they are experiencing with their Turkish language and financial impossibilities. Some of the students who participated in the research stated that they were struggling to solve their problems. The students stated that they would feel full of fear and longing in bad, sadness and loneliness when they thought that Syrian students would be in place. Turkish students have learned cultural value from Syrian students.

Key words: *Syrian student, Turkish student, temporary protection, opinion.*

1. Giriş

Dünya ülkelerinde yaşanan iç çatışmalar, siyasi değişiklikler, savaşlar ya da güvenlik sorunları gibi çeşitli nedenler kitlesel göç hareketlerini doğurmaktadır. Uluslararası göçün sebepleri arasında siyasi istikrarsızlık, insan hakları ihlali, baskıcı rejimler, iç savaşlar, etnik çatışmalar, iş gücü talebinin azlığı, ekonomik sıkıntılar, coğrafi koşulların yetersizliği ve can güvenliği korkusu yer almaktadır (Deniz, 2014). Ortaya çıkan bu nedenlerle göç eden insanlar, çeşitli ülkelerde sığınmacı ya da mülteci olarak bulunmaktadır.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin 2016 yılında yayınladığı Küresel Eğilimler Raporu'na göre; Dünya genelinde baskı, zulüm, şiddet olayları nedeniyle zorla yerinden edilmiş kişi sayısı 2014 yılında 59,5 milyonken 2015 yılında 65,3 milyona çıkmıştır. Ayrıca 1996 yılında 37,3 milyon olan zorla yerinden edilen nüfusun, 2016 yılı itibariyle 65,3 milyona çıkmış olması son 20 yılında insanlık için ne kadar zorlu geçtiğini ortaya koymaktadır. 2015 yılında en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke sıralaması ise şöyledir: (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, 2016).

- Türkiye (2,5 milyon)
- Pakistan (1,6 milyon)
- Lübnan(1,1 milyon)
- İran (979 bin)
- Etiyopya (736 bin)

Göç olayları neticesinde farklı kültürler karşılaşmakta ve farklı kültürlerle sahip insanların bir arada yaşama zorunluluğu uyum ve çatışmaya dair önemli sorunları ortaya çıkarmaktadır (Aksoy, 2012). Göçler her durumda yerleşik kültürden ayrılma, yeni bir dil, yeni bir kültür, yeni bir ortamla karşılaşma olduğu için yeni sorunlar oluşmasına neden olmakta, bireyde uyum problemleri yaratmaktadır (Özdemir, Benzer, Akbaş, 2009; Kılınç, 2014; Uluocak, 2009)

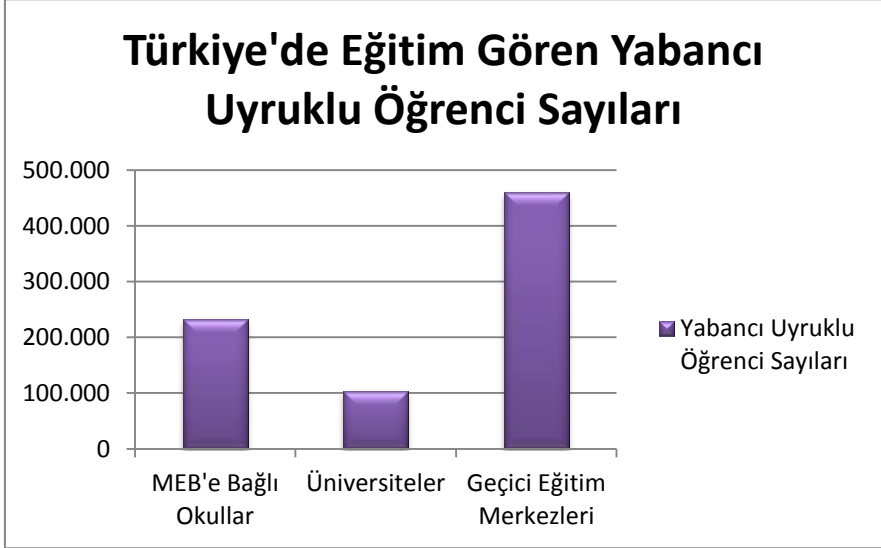
Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) tarafından yayımlanan rapora göre, dünyada 28 milyon çocuğun çatışmalar nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kaldığı belirtildi. UNICEF'in 2015 verilerine göre, çatışmalar nedeniyle göç etmek zorunda kalan mültecilerin yarısı ise çocuklardan oluşmaktadır (UNICEF, 2015).

Yaşanılan sorunlardan en çok etkilenen gruplardan biri ise çocuklardır. Göç eden ve koruma altına alınan okul çağındaki çocukların en önemli sorunlarından biri yerleşmiş oldukları ülkedeki eğitimleri ile ilgilidir. Göç eden öğrencilerin dil engelleri, göç sürecinin öncesinde ülkelerinde yaşadıkları siyasi istikrarsızlık, insan hakları ihlali, baskıcı rejimler, iç savaşlar, etnik çatışmalar, iş gücü talebinin azlığı, ekonomik sıkıntılar, coğrafi koşulların yetersizliği ve can güvenliği korkusu gibi nedenlerle okuldan uzak kalmaları, bunun göç

sürecinde devam etmesi ve bazılarının hiç okula başlamamış olmaları, sahip oldukları farklı kültürler eğitim sürecinde olası sorunlara neden olmaktadır.

Türkiye Göç Raporu'na göre, Türkiye'de eğitim alan yabancı öğrencilerin sayısı 795 bin 962'ye ulaştığı belirtildi. Rapora göre, MEB'e bağlı eğitim kurumlarında 232 bin 714, üniversitelerde 103 bin 727 ve geçici eğitim merkezlerinde de 459 bin 521 olmak üzere Türkiye'de eğitim alan yabancı öğrenci sayısı 795 bin 962'ye ulaştığı vurgulanmaktadır (Türkiye Göç Raporu, 2016). Bu öğrencilerin içinde de en fazla sayıyı Suriyeli öğrenciler (MEB'e bağlı okullarda ve geçici eğitim merkezlerinde toplam 463 bin 122) oluşturmaktadır.

Grafik 1. Türkiye'de Eğitim Gören Yabancı Uyruklu Öğrenci Sayıları

Yabancı uyruklu öğrenciler, MEB'e bağlı okullarda ve üniversitelerde Türk öğrenciler ile beraber eğitim görmektedirler. Bu nedenle göç eden çocuklarla beraber eğitim alan Türk öğrencilerin yaşadıkları eğitim sürecini değerlendirmeleri ve sorunların belirlenmesi, çözüm için oldukça önemlidir.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin görüşlerinin ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu temel amaç doğrultusunda, araştırmada yanıtı aranan sorular şunlardır:

1. “Suriyeli öğrenci” denildiğinde zihninizde canlanan ifadeler nelerdir?
2. Suriyeli öğrencilerle beraber eğitim almaktan mutlu musunuz?
3. Suriyeli öğrenciler, sınıfında ya da okulunda herhangi bir uyum sorunu yaşıyor musunuz?
4. Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunlar sizce nelerdir?
5. Suriyeli öğrencilerle yaşadığınız sorunlar var mıdır?
6. Suriyeli öğrencilerin yaşadığı sorunları çözmeye çalışıyor musunuz?
7. Suriyeli öğrencilerin yerinde olduğunuzu düşündüğünüzde, neler hissediyorsunuz?
8. Suriyeli öğrencilerden öğrendiğiniz onlara ait kültürel değerler var mıdır?

2. Yöntem

Bu araştırmada, Suriyeli mülteci öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin görüşlerinin daha bütüncül ve derinlemesine ortaya konulabilmesi için verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanmasında nicel bir araştırma modeli olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalarda kullanılan bir nicel araştırma tekniğidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubu tespit edilirken; amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yönteminde araştırmacının amacına en uygun olduğu düşünülen, bilgi açısından zengin durumlar bir örneklem olarak seçilir (Tanrıoğlu, 2009; Patton, 2002). Bu

bağlamda, Ankara il merkezinde Suriyeli mültecilerin yoğunlukla yaşadığı semtteki bir ortaokul seçilmiştir. Belirlenen okulda 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılında eğitim alan ve sınıfında Suriyeli mülteciler bulunan öğrenciler arasından, en az iki dönem Suriyeli mülteci öğrencilerle bir arada eğitim görmeleri ve mültecilerle komşuluk yapmaları hedeflenerek görüşme yapmayı kabul eden 69 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 34'ü kız, 35'i erkektir. Öğrencilerin kimlikleri gizli tutulmak koşuluyla, “Ö1, Ö2, Ö3 ...” şeklinde kodlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Öğrencilerle görüşmeleri yapabilmek için ilgili alan yazından yararlanılarak yarı-yapılandırılmış görüşme formları geliştirilmiştir. Görüşme formları hazırlanırken, soruların açık uçlu olmasına, çok boyutlu olmamasına, katılımcıları yönlendirici nitelik taşımamasına ve öğrenciler tarafından kolay anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Hazırlanan formlar konu ile ilgili uzmanlık ve deneyime sahip öğretim üyelerinin görüşlerine sunularak kapsam ve görünüş geçerliliğine bakılmıştır. Geri bildirimler temelinde soru formlarına ön uygulama öncesi son biçimi verilmiştir. Soru formunun ön uygulaması 5 öğrenci ile gerçekleştirilerek anlaşılmayan ve ifade bozukluğu olan ortak bir soruda düzeltmeler yapılmıştır. Araştırma verileri toplanırken, öğrenciler ile araştırmacılar tarafından yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesi öğrenciye konu ile ilgili ön bilgi verilmiş ve her bir görüşme yaklaşık olarak 30 dakika sürmüştür. Görüşmeler katılımcıların bilgisi dâhilinde ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Daha sonra ses kayıt cihazındaki veriler bilgisayar ortamına yazılı olarak ve her bir öğrencinin görüşme dosyası ayrı bir şekilde aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, insanların söyledikleri ve yazdıklarının kodlanarak nicelleştirilmesidir. İçerik analizinde hedef, benzerlik gösteren verileri sistematik bir şekilde toplayarak anlaşılabilir bir yoruma tabi tutmaktır. Yıldırım ve Şimşek'e göre nitel veriler, içerik analizinde dört aşamada analiz edilmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2012).

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

- a. Verilerin Kodlanması
- b. Temaların Bulunması
- c. Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi
- d. Bulguların Yorumlanması

Bu araştırmada öncelikle içerik analizi yapılabilmesi için yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu görüşmeler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Görüşmelerin dökümleri yapıldıktan sonra, her bir öğrencinin görüşme dosyası ayrı bir şekilde kaydedilmiştir. Araştırmada, verilerin analizinde sıralı olarak verilen aşamalar dikkate alınmıştır.

a. Verilerin Kodlanması:

Yapılan içerik analizinin ilk aşamasında, verilere ait temalar belirlenmiştir. Bu bağlamda, araştırmanın genel çerçevesi oluşturulmuştur. Araştırmada her bir görüşme sorusuna ait görüşme kodlama anahtarı kaydı oluşturulmuştur. Temalar, ilgili alanyazın taramasına bağlı olarak araştırma soruları, araştırmanın kavramsal çerçevesi ve görüşmelerde ifade edilen boyutlar dikkate alınarak oluşturulmuştur.

b. Temaların (Kategori) Bulunması:

Elde edilen veriler detaylı bir şekilde tanımlandıktan sonra, araştırmacı ve alan uzmanı verileri farklı ortamlarda okumuşlardır. Daha sonra görüşme kodlama anahtarında her bir görüşme sorusuna ait uygun temayı kodlamışlardır. Kodlamalar sırasında, herhangi bir yorum yapılmamıştır.

c. Kodların ve Temaların Düzenlenmesi:

Görüşme gerçekleştirilen her bir öğrenci için görüşme kodlama anahtarı doldurulduktan sonra; araştırmacı ve uzman, görüşme kodlama anahtarının tutarlılığını karşılaştırmıştır. Bu sırada, araştırmacı ve uzman tarafından işaretlenen her bir soru maddesini kapsayan tema kontrol edilmiş ve araştırmacı ve uzman arasındaki "Görüş Birliği" ve "Görüş Ayrılığı" işaretleme yapılarak belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman (1994: 64)'ın önerdiği güvenilirlik formülü kullanılarak hesaplanmıştır.

$$R (\text{Güvenirlilik}) = \frac{Na (\text{Görüş Birliği})}{Na (\text{Görüş Birliği}) + Nd (\text{Görüş Ayrılığı})}$$

Hesaplama sonucunda her bir görüşme sorusu için araştırmanın güvenirliliği .80'nin üzerinde bulunmuştur. Nitel bir araştırma da güvenirliliğin sağlanması için araştırmacı ile uzman arasındaki uyumun en az .80 olması gerekmektedir (Creswell, 2013).

d. Bulguların Tanımlanması ve Yorumlanması

Araştırmadan elde edilen kodlar ve kategoriler bu aşamada betimsel olarak sunulmuş elde edilen betimlemeler bu bölümde araştırmacı tarafından yorumlanmış ve bu sonuçlara ilişkin olarak çözüm önerileri bu aşamada sunulmuştur (Yıldırım ve şimşek, 2012).

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular araştırma soruları kapsamında sırasıyla sunulmuştur. Bulguların sunumunda araştırma sorusunu cevaplamak için öğrencilere yönlendirilen sorular çerçevesinde alınan cevaplar ve doğrudan aktarmalara yer verilmiştir.

3.1. "Suriyeli öğrenci" denildiğinde öğrencilerin zihinlerinde canlanan ifadelere ilişkin bulgular:

Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin, *Suriyeli öğrenci denildiğinde zihinlerinde canlanan ifadelere* dair verdikleri yanıtlar: *Savaş* (n=37), *Kavga* (n=15), *Arapça* (n=12), *Farklı kültür* (n=10), *Farklı dil* (n=8), *Küfür* (n=8), *İnsan* (n=7), *Bomba* (n=6), *Üzüntü* (n=6), *Yoksulluk* (n=6), *Tembel* (n=6), *Oyun arkadaşı* (n=3) ve *Müslüman* (n=3) olarak belirlenmiştir.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Katılımcılardan elde edilen alt temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. “Suriyeli Öğrenci” Kavramı İle İlgili Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1.	<i>Olumlu</i>	55	43	<i>Arapça</i>	12	9
				<i>Farklı dil</i>	8	7
				<i>Farklı kültür</i>	10	8
				<i>İnsan</i>	7	6
				<i>Üzüntü</i>	6	4
				<i>Yoksulluk</i>	6	4
				<i>Oyun arkadaşı</i>	3	2
				<i>Müslüman</i>	3	2
2.	<i>Olumsuz</i>	72		<i>Savaş</i>	37	30
				<i>Kavga</i>	15	13
				<i>Küfür</i>	8	7
				<i>Bomba</i>	6	4
				<i>Tembel</i>	6	4
<i>Toplam</i>		<i>127</i>	<i>100</i>		<i>127</i>	<i>100</i>

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö1: Ülkelerinde savaş olduğu için ülkemize sığınmışlar...

Ö8: ... Örneğin M...’nin evlerine bomba düşmüş, bu yüzden yüzü yanıkmiş. Bazı arkadaşlar ondan korkuyor. Ama ben hiç korkmuyorum sadece onu görünce çok üzülüyorum...

3.2. Suriyeli öğrencilerle beraber eğitim alan Türk öğrencilerin duygularına ilişkin bulgular:

Araştırmaya katılan öğrencilerden 15’i Suriyeli mülteci öğrencilerle eğitim almaktan mutlu iken, 54’ü mutsuzdur. Öğrenciler mutsuzluklarının nedenleri arasında Suriyeli öğrencilerin derste uyumsuz olduklarını (n=29), sıklıkla kavga ettiklerini (n=12), Türkçeyi bilmedikleri için dersi dinlemediklerini (n=9) ve öğretmenlerinin onlara olan ilgilerinden rahatsızlık

duydıklarını (n=4) belirtmişlerdir. Katılımcılardan elde edilen temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Türk Öğrencilerin Duyguları İle İlgili Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

<i>S.N.</i>	<i>Temalar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>Alt Temalar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
<i>1</i>	<i>Mutlu</i>	15	22	<i>Arkadaşlık</i>	15	22
				<i>Uyumsuzluk</i>	29	42
				<i>Kavga</i>	12	17
<i>2</i>	<i>Mutsuz</i>	54	78	<i>Dil</i>	9	13
				<i>Öğretmen ilgisi</i>	4	6
<i>Toplam</i>		<i>69</i>	<i>100</i>		<i>69</i>	<i>100</i>

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö10: ... Onlarla beraber aynı sınıfta olmak beni çok mutsuz ediyor. Çünkü derste sürekli kendi içlerinde konuşuyorlar.

Ö25: Yeni arkadaşlarım olduğu için çok mutluyum. A... ile çok iyi arkadaş olduk...

3.3. Suriyeli öğrencilerin sınıf ya da okulda yaşadıkları uyum sorunlarına ilişkin bulgular:

Öğrencilerden 49’u Suriyeli mülteci öğrencilerin uyum sorunu yaşadığını belirtirken, 20’si uyum sorunu yaşamadıklarını ifade etmiştir. Yaşadıkları uyum sorununa dil bilmediklerini (n=21), kavga ettiklerini (n=13), dersle ilgilenmediklerini (n=9), yabancı bir ülkede yaşadıklarını (n=3) nedenler arasında belirtmişlerdir. Diğer taraftan Suriyeli öğrencilere sunulan iyi koşullar (n=5) ve Türkçe bilenlerin (n=2) uyum sorunu yaşamadıklarını ortaya çıkarmışlardır.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Katılımcılardan elde edilen temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Suriyeli Öğrencilerin Uyum Sorunu İle İlgili Oluşturulan Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1	Uyum sorunu yok	20	29	İyi koşullar	5	9
				Dil bilme	2	3
2	Uyum sorunu var	49	71	Dil bilmeme	21	40
				Kavga	13	25
				İlgisizlik	9	17
				Yabancı ülke	3	6
Toplam		69	100		53	100

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö30: ... Onlarla hiç anlaşamıyoruz, bizi anlamıyorlar, biz de onları anlamıyoruz...

Ö25: Örneğin, A... hiç sorun yaşamıyor. A... çok iyi Türkçe biliyor. Dersleri dinliyor, ödevlerini yapıyor, aynı bizim gibi.

3.4. Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular:

Öğrencilerden 67’si Suriyeli öğrencilerin sorunları olduğunu belirtirken, 2’si sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir. Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunları genellikle, Türkçe bilmemeleri (n=26), maddi imkânsızlıklar (n=18), ülkelerinden ayrılmak zorunda kalmaları (n=10), dışlanma (n=6), savaş sonrası psikolojik (n=6) sorunlar olarak ortaya koymuşlardır.

Katılımcılardan elde edilen alt temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Suriyeli Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunlar İle İlgili Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1	Yaşadıkları sorunlar yok	2	3			
				<i>Dil</i>	26	40
2	Yaşadıkları sorunlar var	67	97	<i>Maddi</i>	18	27
				<i>Yabancı ülke</i>	10	15
				<i>Dışlanma</i>	6	9
				<i>Savaş</i>	6	9
				<i>psikolojisi</i>		
<i>Toplam</i>		69	100		66	100

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö62: ... Türkçe bilmedikleri için çok zorlanıyorlar okulda. Hep kendi arkadaşlarıyla konuşuyorlar. Beraber arkadaş olamıyoruz...

Ö59: Ülkelerinden ayrılmak zorunda kalmışlar, savaş yüzünden. Gelirken de hiçbir şeylerini getirememişler. Bu yüzden çok fakirler.

3.5. Türk öğrencilerin Suriyeli öğrencilerle yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular:

Öğrencilerden 49'u Suriyeli öğrencilerle sorun yaşadığını, 20'si ise sorun yaşamadığını belirtmiştir. Sorun yaşayan öğrenciler, Suriyeli öğrencilerin kendileri ile kavga ettikleri (n=23), iletişim kuramadıkları (n=9), Arapça küfür duydukları (n=9), dersin düzenini bozdukları (n=4) için sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Dikkat çekici noktalardan biri, sorun yaşamadığını belirten öğrencilerden 7'si, Suriyeli mülteci öğrencilerle iletişime geçmediği için sorun yaşamadığını ifade etmişlerdir.

Katılımcılardan elde edilen temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 5'de verilmiştir.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Tablo 5. Türk Öğrencilerin Suriyeli Öğrencilerle Yaşadıkları Sorunlar İle İlgili Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1	Sorun yaşıyorum	49	71	Kavga	23	35
				İletişim	9	14
				Küfür	9	14
				Ders düzeni	4	6
2	Sorun yaşamıyorum	20	29	Arkadaşlık	13	20
				İletişimsizlik	7	11
Toplam		69	100		65	100

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö14: Biz Arapça bilmediğimiz için bize sürekli Arapça küfür ediyorlar, topumuzu alıyorlar, kavga ediyoruz. Topumuzu istiyoruz vermiyorlar...

Ö7: Ben Suriyeli öğrencilerle hiç görüşmüyorum. Onlar yok gibi davranıyorum ve sorun yaşamıyorum. Ama sorun yaşayan çok arkadaşımız var. Özellikle erkekler. Sürekli kavga ediyorlar.

Ö3: Ben onlarla sorun yaşamıyorum. Çünkü hep onların yerinde ben olsaydın diye üzülüyorum...

3.6.Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin bulgular:

Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunları, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı çözmeye çalışmazken (n=42), az bir kısmı ise sorunlarını çözmek için uğraştıklarını (n=27) ifade etmişlerdir. Sorunları çözmeye çalışan öğrenciler, Suriyeli mülteci arkadaşlarını dinleyerek (n=6), onlara Türkçe öğretmeye çalışarak (n=4), arkadaşlık (n=4) ve komşuluk kurarak (n=4) sorunlarını çözdüklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılardan elde edilen temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Suriyeli Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunların Çözümüne İlişkin Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1	Sorunlarına çözüm buluyorum	27	39	Dinleme	6	17
				Türkçe öğretme	4	10
				Arkadaşlık kurma	4	10
				Komşuluk kurma	4	10
2	Sorunlarına çözüm bulmuyorum	42	61	İlgisizlik	20	53
Toplam		69	100		38	100

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö25: *A... benim çok iyi arkadaşım. Tabi ki onun sorunu benim de sayılır. Yardımcı oluyorum. Örneğin, geçen gün ağlıyordu, ben onu dinledim, arkadaşlık yaptım.*

Ö7: *Kesinlikle karışmıyorum. Sorunu çıkaran onlar olduğu için, çözümünü de onlar yapmalı...*

3.7. Suriyeli öğrencilerle beraber eğitim alan Türk öğrencilerin empatik eğilim düzeylerine ilişkin bulgular:

Araştırmaya katılan öğrencilerin 67'si Suriyeli mültecilerin yerinde olmak istemezken, sadece 2'si başka bir ülkede ve iyi koşullarda yaşayabileceklerini düşünerek mutlu olabileceklerini söylemişlerdir. Öğrenciler kendilerini kötü (n=16), üzüntü içerisinde (n=13), yalnız (n=8), korku (n=8) ve özlem dolu (n=3) hissedeceklerini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerden 11'i ülkesine geri dönmek isteyeceğini sıklıkla ifade etmişlerdir. Katılımcılardan elde edilen alt temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 7'de verilmiştir.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Tablo 7. Türk Öğrencilerin Empatik Eğilim Düzeylerine İlişkin Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1	<i>Olumlu</i>	2	3	<i>Mutlu</i>	2	4
2	<i>Olumsuz</i>	67	97	<i>Kötü</i>	16	32
				<i>Üzüntülü</i>	13	26
				<i>Yalnız</i>	8	16
				<i>Korku dolu</i>	8	16
				<i>Özlem</i>	3	6
<i>Toplam</i>		69	100		51	100

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö4: *Bilmediğim bir ülkede kendimi çok kötü hissedirdim, korkardım...*

Ö17: *Ülkemi, evimi, oradaki arkadaşlarımı çok özlerdim ve ülkeme geri dönmek isterdim çok ağlardım...*

3.8. Türk öğrencilerin Suriyeli öğrencilerden öğrendikleri kültürel değerlere ilişkin bulgular:

Öğrencilerden 45'i Suriyeli öğrencilerden herhangi bir kültürel değer öğrenmediğini belirtirken, 24'ü çeşitli kültürel değerler öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu değerler arasında; yemekleri (n=10), oyunları (n=6), Arapça dili (n=5), ekmekleri (n=4), kahve (n=3) ve çaylarını (n=3) öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcılardan elde edilen alt temalar ve bunların frekans ve yüzdeleri Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Türk Öğrencilerin Suriyeli Öğrencilerden Öğrendikleri Kültürel Değerlere İlişkin Oluşturulan Tema ve Alt Temalar

S.N.	Temalar	f	%	Alt Temalar	f	%
1	Kültürel değer öğrenmiyorum	24	35			
				Yemek	10	32
				Oyun	6	19
				Arapça dili	5	16
2	Kültürel değer öğreniyorum	45	65	Ekmek	4	13
				Kahve	3	10
				Çay	3	10
Toplam		69	100		31	100

Katılımcıların ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

Ö55: *Evet, öğreniyorum. Mesela, onların ekmekleri çok değişik. Bizim lavaşlara benziyor. Bir de yemekleri çok baharatlı. Bazen komşumuz bize getiriyor ama çok baharatlı yiyemiyoruz.*

Ö23: *Hayır, hiçbir şey öğrenmiyoruz. Genelde biz onlara öğretiyoruz. Mesela öğretmenimiz bir projede onlara tekerlemeyi ve çocuk oyunlarımızı öğretti...*

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışma ile geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin görüşleri ortaya konulmuştur. Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular, göç olayları neticesinde farklı kültürlere sahip öğrencilerin bir arada yaşama zorunluluğunun uyum ve çatışmaya dair önemli sorunları ortaya çıkardığı görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin, Suriyeli öğrenci denildiğinde zihinlerinde en fazla “Savaş”, en az “Oyun arkadaşı” kelimelerinin çağrıştığı görülmektedir.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Öğrenciler bu durumun nedeni olarak, Suriyeli öğrencilerin ülkelerindeki savaş ortamından dolayı aileleri ile beraber gelmek zorunda olmalarına dayandırmışlardır. Dikkat çekici noktalardan biri de, Türk ve Suriyeli öğrenciler birbirlerini oyun arkadaşı olarak görmemektedirler. Görüşmeler sonucunda, öğrencilerin dil konusunda anlayamadıkları için bir arada oynayamadıkları ortaya çıkmıştır. Dil sorunun en önemli sorunlardan biri olduğu benzer çalışmalarda da vurgulanmıştır (Erdem, 2017; Özer, Komşuoğlu ve Ateşok, 2016; Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş, 2016; Uzun ve Bütün, 2016; Polat, 2012).

Araştırmaya katılan öğrencilerden az bir kısmı Suriyeli öğrencilerle beraber eğitim almaktan mutlu iken, çoğunlukta mutsuzdurlar. Öğrenciler, Suriyeli öğrencilerin Türkçe bilmedikleri için dersi dinlemediklerini ve bu nedenle derse uyum göstermediklerini belirtmişlerdir. Okula ve akademik başarıya önem vermemeleri neticesinde öğrencilerin derslere uyum sağlayamadıkları söylenebilir. Bazı öğrenciler, öğretmenlerinin Suriyeli öğrencilere olan ilgilerinden rahatsızlık duyduklarını belirtmişlerdir. Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş (2016) yabancı uyruklu öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmada öğrencilerin derslerde disiplini bozucu davranışlar gösterdikleri bulgusuna ulaşmışlardır (Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş, 2016). Yapılan farklı araştırma sonuçları da bu bulguyu desteklemektedir; Güngör, 2015; Polat, 2012).

Öğrencilerden büyük bir kısmı Suriyeli mülteci öğrencilerin uyum sorunu yaşadığını belirtirken, çok az öğrenci uyum sorunu yaşamadıklarını ifade etmiştir. Yaşanılan uyum sorunun en önemli nedenini olarak dil problemini görmektedirler. Öğrencilerin önerilerine göre Suriyeli öğrenciler sınıflarına dağıtılmadan önce yoğun bir şekilde Türkçe hazırlık sınıfına alınarak Türkçe eğitimine tabi tutulmalıdır. Bu eğitimi aldıktan sonra başarılı olan öğrenciler seviyelerine uygun sınıflara gönderilmelidir. Öğrencilerin bu önerisi, farklı çalışmalarda öğretmen ve yöneticiler tarafından da önerilmektedir (Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş, 2016; Erdem, 2017). Ancak mevcut durumda yabancı uyruklu öğrenciler yaşlarına uygun sınıflara dağıtılmaktadır. İç çatışmalar, siyasi değişiklikler, savaşlar ya da güvenlik sorunları gibi çeşitli nedenlerle yaşanan göç süreci düşünüldüğünde, yaşı gereği ortaokul beşinci sınıfa aktarılan bir yabancı uyruklu öğrenci geldiği ülkede hiç okula gitmemiş bile olabilmektedir.

Öğrenciler, Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunların genellikle Türkçe bilmemelerinden ve maddi imkânsızlıklardan kaynaklandığını belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalar ailelerin maddi imkânsızlıklar içinde kalabalık ortamlarda yaşamak zorunda kaldıklarını ve çocuklarına gereken ilgiyi göstermedikleri ayrıca öğretmenlerle iletişimsiz oldukları bulgularıyla da örtüşmektedir (Güngör, 2015; Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş, 2016). Dikkat çekici noktalardan bir diğeri, öğrenciler mülteci öğrencilerin savaş sonrası yaşadıkları psikolojik sorunlar nedeniyle daha şiddet eğilimli olduklarını belirtmişlerdir.

Öğrenciler genellikle Suriyeli öğrencilerle sorun yaşadığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler karşılıklı olarak iletişim kuramadıklarını ve bu nedenle kavga ettiklerini belirtmişlerdir. Dikkat çekici noktalardan biri, sorun yaşamadığını belirten öğrencilerden bir kısmı Suriyeli mülteci öğrencilerle iletişime geçmediği için sorun yaşamadığını ifade etmişlerdir.

Suriyeli öğrencilerin yaşadıkları sorunları, araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı çözmeye çalışmazken, az bir kısmı ise sorunlarını çözmek için uğraştıklarını ifade etmişlerdir. Sorunları çözmeye çalışan öğrenciler, Suriyeli arkadaşlarını dinleyerek, onlara Türkçe öğretmeye çalışarak, arkadaşlık ya da komşuluk kurarak sorunlarını çözdüklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı Suriyeli öğrencilerin yerinde olmak istemezken, sadece iki öğrenci başka bir ülkede ve iyi koşullarda yaşayabileceklerini düşünerek mutlu olabileceklerini söylemişlerdir.

Öğrenciler, Suriyeli öğrenciler için empati kurduklarında kendilerini kötü, üzüntü içerisinde, yalnız, korku ve özlem dolu hissettiklerini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra öğrencilerin bir kısmı ülkesine geri dönmek isteyeceğini sıklıkla ifade etmiştir. Öğrencilerin büyük bir kısmı Suriyeli öğrencilerden herhangi bir kültürel değer öğrenmediğini belirtirken, sadece bir kısmı çeşitli kültürel değerler (yemekleri, oyunları, Arapça dili, ekmekleri, kahve ve çaylarını) öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Mülteci öğrencilerin ya da öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara ya da mülteci öğrencilere yönelik görüşlere ilişkin çeşitli araştırmalar olmakla beraber (Erdem, 2017; Taneri ve Tangülü, 2017; Börü ve Boyacı, 2016; Duruel, 2016; Özer, Komşuoğlu ve Ateşok, 2016; Sandal, Hançerkıran ve Tıraş, 2016; Sarıtaş, Şahin ve Çatalbaş, 2016; Uzun ve Bütün, 2016; Polat, 2012) özellikle geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerle birlikte eğitim alan Türk öğrencilerin görüşlerine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada alan yazındaki

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk
Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

bu ihtiyaca cevap vermeyi ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi hedeflemiştir.

Yabancı uyruklu ve özellikle geçici koruma altındaki Suriyeli öğrenciler ülkemizin bir gerçeği olduğu düşünüldüğünde, Türk öğrencilerin toplumsal kabul süreci için ilgili çalışmalar yapılması bir gerekliliktir. Ayrıca yabancı uyruklu öğrencilere eğitim veren öğretmenlerin de hizmet içi öğretmen eğitimi programlarının için güncellenmesi önemli fayda sağlayacaktır. Suriyeli öğrencilere yönelik sosyal uyum politikalarının hızla planlanması ve uygulanması da önemli fayda sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Aksoy, Z. (2012). Uluslararası göç ve kültürlerarası iletişim. *Journal of International Social Research*. 5(20).

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, 2017a. Ocak 2017 itibariyle UNHCR Türkiye istatistikleri. [http://www.unhcr.org/turkey/uploads/root/tr\(66\).pdf](http://www.unhcr.org/turkey/uploads/root/tr(66).pdf) (Erişim Tarihi: 19.06.2017).

Börü, N. ve Boyacı, A. (2016). Göçmen öğrencilerin eğitim-öğretim ortamlarında karşılaştıkları sorunlar: Eskişehir ili örneği. *Turkish Studies*, 11(4): 123-158.

Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches*. Los Angeles: Sage Publications.

Deniz, T. (2014). Uluslararası göç sorunu perspektifinden Türkiye. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18(1): 175-204.

Duruel, M. (2016). Suriyeli sığınmacıların eğitim sorunu. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 30(5): 1399-1414.

Erdem, c. (2017). Sınıfında mülteci öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlar ve çözüme dair önerileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 26-42.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2017. Geçici korumamız altındaki Suriyeliler. http://www.goc.gov.tr/icerik3/gecici-korumamiz-altindaki-suriyeliler_409_558_560 (Erişim Tarihi: 19.06.2017)

Güngör, F. (2015). *Yabancı uyruklu ilköğretim öğrencilerinin eğitim-öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri*.

(Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Kılınç, E. (2014). *Antalya'da Yaşayan Yabancı Uyruklu Aile Çocuklarının Karşılaştığı Eğitim Sorunları (Uluslararası Özel Antalya Rus Okulu Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

Özdemir, S.M, Benzer, H. ve Akbaş, O. (2009). Almanya'da yaşayan 15-19 yaş Türk gençlerinin eğitim sorunlarına ilişkin bir inceleme (Kuzey Ren Vestfalya Örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 10(1): 23-40

Özer, Y.Y., Komşuoğlu, A. ve Ateşok, Z. (2016). Türkiye'deki Suriyeli çocukların eğitimi: sorunlar ve çözüm önerileri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(37): 76-110.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage Publications: Thousand Oaks.

Polat, F. (2012). *Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu İlköğretim Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Sandal, E. K., Hançerkıran, M. ve Tıraş, M. (2016). Türkiye'deki Suriyeli mülteciler ve Gaziantep ilindeki yansımaları. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(2): 461-483.

Sarıtaş, E., Şahin, Ü. ve Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(1): 208-229.

Taneri, A. ve Tangülü, Z. (2017). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin sığınmacılara bakış açılarının incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(25): 187-214.

Tanrıoğen, A. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Uluocak, G.P. (2009). İç göç yaşamış ve yaşamamış çocukların okulda uyumu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26: 35-44.

Uzun, E. M. ve Bütün, E. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki Suriyeli sığınmacı çocukların karşılaştıkları sorunlar hakkında öğretmen görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(1): 72-83.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2012). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

https://www.unicefturk.org/suriye/Suriyeli_Cocuklar_UNICEF_Bilgi_Dokumani10_09_2015%201835-TR.pdf. (Erişim Tarihi: 03.12.2015).

<http://gocvakfi.org/bm-multeciler-yuksekkomiserligi-kuresel-egilimler-raporu-2016/> (Erişim Tarihi: 01.04.2017).

EK: Çalışma İzin Onayı

T.C.
ALTINDAĞ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 45888581-100-E.3484163
Konu : Araştırma İzni

19/02/2018

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
ALTINDAĞ

İlgi : Satıkadın Ortaokulu Müdürlüğünün 19.02.2018 tarih ve 3433080 sayılı yazısı.

Satıkadın Ortaokulu Fen Bilimleri Öğretmeni Dr. Esra BENLİ ÖZDEMİR(T.C:60094452314)'in "Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerle Birlikte Eğitim Alan Türk Öğrencilerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi" adlı çalışma kapsamında Suriyeli Öğrencilerle beraber eğitim alan 70 Türk Öğrenciyle sınıf ortamına yönelik ders saatleri dışında görüşme yapmak istüğünü belirten ilgi yazı ve dilekçesi yazımız ekindedir.

Bu kapsamda; Satıkadın Ortaokulu Fen Bilimleri Öğretmeni Dr. Esra BENLİ ÖZDEMİR'e belirtilen araştırma için izin verilmesi düşünülmektedir. Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde;

Olurlarınıza arz ederim.

Dr.Zülkarneyin AVCI
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
19/02/2018

Erol KARAÖMEROĞLU
Altındağ Kaymakamı

Sayı :45888581
Konu :Araştırma İzni

SATIKADIN ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi :19.02.2018 tarih ve 3433080 sayılı yazımız.

İlgi yazımızda belirtilen araştırma izni için alınan Onay yazımız ekindedir.
Gereğini rica ederim.

Ek :

Zeynep Beyza KARAKOÇ
Müdür a.
Şube Müdürü

Adres: Yeni Ziraat Mah. Edik Cad. No:10 Dışkapı
Elektronik Ağ
e-posta: hasaribevcealtinda@icimail.com

Bilgi için: Adil AYGÜL
Tel: 341 25 09 (dahili: 129)
Faks: 341 10 85